

Uusi radasid otsimas. Ned ja kodulinnufasvatus nõuab korraldamist. Kanakasvatus on praegu tasuam tootmisala.

S. Hansson.
Eesti põllumeeste keskkomitee sekretär.

Meie aianud on senini täiesti kiratse-
nud ja niisama on väikeste tähelepanu oja-
hiks saanud kodulinnud. Ometigi ei to-
hiks see nii olla, sest hästi korraldatuna on
nende tahe ala tähtsus talumajapidamises
eriti väiksemates majapidamistes, kus
kõigub rohkem saadaval, väga suur, mitte
ainult praegusel ajal.

Kuidas seda olukorda terwen-
dada? Sga algatus on elujõuline siis,
kui ta digelt on alustatud ja ka edenemiseks
väljawaateld. Sunnitud, eeskirjade läbi
ei saada kunagi häid tagajärge. Põllu-
meest on raske weenda nende alade tulu-
jes, mis talle tegelikult tundmatud.

Peame noortes, tulevastes põllumeestes
aianud ja kodulinnu kasvatuse vastu huvi
äratama. Koolis, eriti põlutootkoolis peavad
jelleks end paremini rakendama kui senini,
sest need on ju tulevaste peremeeste ja
perenaise taimelavad. Milt ei puudu küll
hästi mõistama põllumajanduslikus koolis
eeskujutit õppeaia ja kanala? Meil juba
fogeli ei ole! — Kuuekümmet ei tohi see enam
ehasti tasta, sest see on põllu- kui ka rahwa-
majanduslikult kahjulik.

Kuleks afuda aedade korraldamisele ja

heade eluportofortide muresemisele nii pun-
wiljade kui ka aedwiljade alal.

Peab kohustama põlutootkoolide juure
eeskujutit ja hea siustustega aedade
ahutamist. See oleks taimelavaks imbrus-
konna põllumeestele. Ihtlasi muutuks ka
kool põllumeestele weidi lähebamaks.

Kuleb luua otstarbekohane turukorraldus.
Meie sihturg, rääkimata välisturust, nõuab
hulga saadust, kuid puudulikkude alahoiu-
võimaluste tõttu paistafte saadused, eriti
punwilki, lühikeste aja, mõne kuu joosul tu-
rule ning selle tagajärjel on hinnad päratu
madalad.

Kuleks eriti rõhku panna korraldusele ja
maitsetale pakkimiseviisile. Kui meil aian-
duseriteadlased juba ei osta, siis peaks neid
riigi kulu väljamaale, näiteks Hollandisse
töödama saatma, sest kindla, eeskujutit
pakkimiseviisi ja loomuliku hääde aedwil-
ja fortide tõttu saadavad Hollandlased melega
wõrrelde omist saadustit pool kõrgemat
hinda. Kuleks toetada, kas mõni riikliste
abirahadega puuwiija ümbertõõstuse korral-
dust, et võimaldada tergelt rikkiminevate
aedwiljade diget ja kiiret kajutamist. Sel-
lega wähenemine kallist sihtewetavate wä-

lisjaaduste sihtewedu mitmesuguste kompo-
tide jne. näol.

Kanakasvatuse alal tuleb eriti rõhutada
taludes näitlikkude tootmisturust korral-
damist ja ihtlasi tähelepanu juhtida sellele,
et muretetaks head töid. Sga majapida-
mises peaks olema wähenalt kümmefond
kana. Kanakasvatuse on praegu meie põl-
lumajanduses tajumam ala ja jääb ka edas-
pidi ühes tähtsamaks korralduseks, jelle-
pärast peame ise andma. Edasi tuleks
jattata munamüügi, he korraldust. Ku-
leks luua kindel, meritud korraldus, et aia-
hoide ühes ja samas kohas paistade pakkimise
punktide loomist, sest juure kule toimetu-
mistulude tõttu saab põllumees murede
kogumispunkti madalat hinda. Korral-
dust üle maa digelt jaotatud kogumispunkti-
de läbi saab mune kiirelt, seega wõrrelt rut-
tu turule jätta.

Kui koiigile eelpool loetud põhjuste ka-
tamisele lähemal ajal ei ajuta, siis kiratseb
meie aianud ja oiait ka kodulinnu kaswa-
tus taludes aastaid edasi, nagu praegugi.

Kui aga mõndagi nendest loetlud mõi-
teavaldustest laaks korraldust ellu wiita,
siis oleks ka juba samm edasi jõutud edu
suunas.

60 aastat Sedani lahingust.

Brantseje marsjal
Patrice Maurice de Mac Mahon.

Kreisi kindralfeldmarsjal
Rahm Helmut v. Moltke.

1. septembril 1870. aastal leidis aset Brantseje ja Kreisi armee vahel omaaja suurim la-
hing Sedani. Järgmisel päeval langes jaksaste kätte wangi Brantseje keiser Napoleon 3.
tema marsjal Mac Mahon ja pea terve Brantseje armee.

Lõuna-Ameerika revolutsiooni mõllus.

Ka Argentiinas, Brasiilias ja Kuubas mäs tulemas.
Ühendriigid ei tunnusta uut Peruu walitsust.

New York, 29. augustil. Peruu riigipöörde järelhuljel on revolutsiooniline liikumine maad wõtnas ka mitmes teises Lõuna-Ameerika wabariigis. Selle teata-
ti juurest käärimist Argentiinas, eriti Buenos Airesis. Täna tuleb teateid mäsju puhkemist Brasiilias. Nimelt olewat is-
jariitust algab Francisco de Souza juha-
tusel otupeerinud mitmed punktid Rio Grande provintsis. Walitsus jaadab juu-
re rutuga sõjawägesid ähwardatud kohta-
desse. Samuti teatakse Kolumbiast, et mitmes kohas Kuuba saarel on olukor-
reifeid kottupõrkeid wanameeste ja waba-
meeste wahel. Esiiford olewat ähwar-
dau.

Lima (Peruus), 30. augustil. Endine Peruu president Leguia, kes revolutsionäride poolt kaitutud, wiib riigist. „Militants Gravit“, kuhu ta oli pöögenenud, San Lorenzo saarele. Ta paigutati seal jamahe wangi-
kus ta oma 11-aastase walituse teistes poliitil-
is wange kinni oli pidanud. Samuti wangi-
lati Leguia poeg Juan.

Berlin, 29. augustil. Nagu New-Yorkist teatakse, kelduwad ühendriigid Peruu uut walitsust tunnustamast, kui see walitsus ei anna teatavast tagatisest. Muu seal mõistatse julgelt kindlasti endisele pre-
sidentile Leguiale. Washingtonis on nähta-
waasti ärewast juttumatud Peruu tööliseratona programmi, mis neil päewil analoos. Töö-
liseratons, kes on uues Peruu walitsuses tu-
gelwaati eijnatud, nõuab muu seas põhja-
ameerikalaste wõranduste konfiskeerimist Peruu-
s, tähtsamate tööstuskarude riigistamist ja kõigi kaubalepingute remideerimist.

Peruu riigipöörde puhul.

Peruu ilusa pealinna Lima linnaport ja latsdraal.

Peale president Leguia kukutamist walitseb pealinnas praegu piiramise seisuford. Jäts pen-
linn on termeni täidetud uue walituse wõudega.

Tallinna turq.

Sealija wähenalt arwul müügilaudadel
100—130 f. kilo, joolatub seapelt 125—130 f.,
suifupim 170—190 f., loomalaha 60—110 f.,
wastilaha 60—90 f., lambaliha 90—110 f.
kilo.
Bülmwi 200—210 f., meierei wõi 220—
225 f. kilo, piim 12—13 f. liiter, isupim
40—45 f. kilo, kapufoor 150 f. kilo.
Ranumunad 11—14 f. paar. Meji 65—
70 f. 400 gr.
Kartulid 65—70 f. 20-l. mõõt, 4—5 f. l.

lapad 8—10 f. t., kaatlad 10 f. kilo, sibulad
20 f. l., porgandid 7 f. l., lõikimis 12—15 f.,
türglad 15—20 f. kilo, lütelapad 5—30 f.
pea, turgid 100—350 f. jada, juuremad 5—8
f. tüft, tomatid 50—60 f. kilo.
Suifuhilgud 10—12 f. kumme, wärsked
räämed 20—25 f., kitud 15—18 f., lameljad
30—40 f., turgid 20 f., ahnenad 45—55 f.,
haukid 50—70 f. kilo.
Lunad 160—450 f. 20-l. mõõt, 10—25
f. l., pirnid 25—40 f. l., ploomid 60—65 f.,
freigid 50 f., pohlad 10—15 f., mustilad 25—
30 f., põlmarjad 50 f., punajed jöstrad 27—
30 f., hiterberid 30—50 f., waarikad 60—70
fenti liiter.

Kuiwatatud ja kuiwatamata

kaeru

ostawad kõik J. PUHK & PO-
JAD kontorid.

NELJAPÄEVAL, 4. SEPTEMBRIL.

TALLINN 15.15 Päewauidiseid.
15.30 Ajanäitaja-öiendus. Kuni 16.15 gram-
mofonimuusika.
19.15 Teadaandeid ja reklaami.
19.20 Päewauidiseid.
19.30. vann. adv. A. Susi: Pärandusmaksust.
20 Ilmateade.
20.05 Kontsert. Juh. md. A. Krull.
TARTU. 14.30 Grammofonimuusika.
15.15 ja 19.20 ülekanne Tallinnast.
20 Ilmateade.
20.05 ülekanne Tallinnast.

HELSENGI ja LAHTI, 12.05 ennelõunane

kontsert. — 12.30 börsiteated. — 12.45 presse-
teated. — 12.59 aja- ja ilmateated. — 18.59
aja- ja ilmateated. — 19.10 ajak. — 19.15
loeng. — 19.35 klaver. — 20 laul. — 20.25
harm. duett. — 20.45 jazz-muusika. — 21.45
päewauidised.

STOKHOLM ja MOTALA, 18. grammofoon.

— 19 solist. eeskawa. — 20.30 popul. ork.
kontsert. — 22.40 wana tantsumuusika. —
23.30—24 uus tantsumuusika.
LENINGRAD. 11—16.30 sõnaline. — 16.30
kammermuusika. — 17.30 kontsert. — 18
kontsert-ehk ööper.

Viimane üleswõte Pilsudakist.

Marsjal Pilsudaki, Poola endine president
ja praegune peaminister. Üleswõte on tehtud
peale uue walituse trauudusemagnet president Mos-
tichile.

Raadio saatkawa.

TEISPÄEVAL, 2. SEPTEMBRIL.

TALLINN 15.15 Päewauidiseid.
15.30 Ajanäitaja-öiendus. Kuni 16.15 gram-
mofonimuusika.
19.10 Reklaami ja teateid.
19.15 Päewauidiseid.
19.25 Ilmateade Tartust.
19.30 Majandusteadlane A. Keller: Tera-
vilja kaitseasutuse teostamisest.
20 Ülekanne Tartu saateajamast.
TARTU. 14.30 Grammofonimuusika.
15.15 ja 19.15 ülekanne Tallinnast.
19.25 Ilmateade.
19.30 ülekanne Tallinnast.

20 Emmerich Kallmanni operett „Mariza“.

(ülekanne „Vanemuise“ teatrist).
HELSENGI ja LAHTI. 12.05 ennelõunane
kontsert. — 12.30 börsiteated. — 12.45
presseatead. — 12.59 aja- ja ilmateated.
— 18 lasteraadio. — 18 dialoog. — 18.25
lõõdi muusika. — 18.50 presseatead. —
18.59 aja- ja ilmateated. — 19.10 ajak.
— 19.15 loeng. — 19.15 soolo laul. — 20 ork.
kontsert. — 21. reitsitatsioon. — 21.20
grammofon. — 21.45 päewauidised.

STOKHOLM ja MOTALA, 18. grammofoon.

— 21.15 kontsert. — 23.10—23.40 sama.

KESKNÄDALAL, 3. SEPTEMBRIL.

TALLINN 15.15 Päewauidiseid.
15.30 Ajanäitaja-öiendus. Kuni 16.15 gram-
mofonimuusika.
18.45 Teadaandeid ja reklaami.
18.50 Päewauidiseid.
19 Lastetund.
19.30 dr. med. K. Lellep: Arstiteaduslik
loeng.

20 Ilmateade.

20.05 Kontsert. Juh. md. A. Krull. Ke-
ler Bela: Ungari naljamängu awamäng. Mil-
löcker: Gasparone, potpurri. Lindsai-Thei-
mer: Fenia. Lehar: Katkeid opt. Kevade.
Zeller: Mäekaevajad, potp. Offenbach: Entr-
akt. Gilbert: Moodne Eva, potp. Strauss:
Idüllid, wass. Komzak: Marss.
21.35 Põlumajanduslikke teateid.
TARTU. 14.30 Grammofonimuusika.
15.15 ja 18.50 ülekanne Tallinnast.
20 Ilmateade.
20.05 ülekanne Tallinnast.

HELSENGI ja LAHTI, 12.05 ennelõunane

kontsert. — 12.30 börsiteated. — 12.45 presse-
teated. — 12.59 aja- ja ilmateated. — 18.59
aja- ja ilmateated. — 19.10 ajak. — 19.15
loeng. — 19.35 klaver. — 20 laul. — 20.25
harm. duett. — 20.45 jazz-muusika. — 21.45
päewauidised.

STOKHOLM ja MOTALA, 18. grammofoon.

— 19 solist. eeskawa. — 20.30 popul. ork.
kontsert. — 22.40 wana tantsumuusika. —
23.30—24 uus tantsumuusika.
LENINGRAD. 11—16.30 sõnaline. — 16.30
kammermuusika. — 17.30 kontsert. — 18
kontsert-ehk ööper.

Jimus

„Põllumees“ sügistööde erinumbrina.

kus mele silmapaistwamad asjatundjad annawad põllumehele wäga tarwi-
likke ja tulusaid õpetusi. Ükski põllumees ei peaks linnas olles jätma
käämata postkontoris, kus saab tellida „Põllumeest“. Terwe aastakäik on
weel saadawal ja maksab 2 krooni, poolaastas 1 kr. 20 s. Kui ära müüa
puud rukist, siis saab tellida „Põllumehe“ ja jääb weel raha järelegi. —
„Põllumeest“ lugedes saab aga järgmisel aastal suurendada wiljasaaki
wäga tunduvalt.

Ärge wiimitage tellimisega.

Adress: Tallinn, Pikk tän. 40.

Seitsme aasta otsimise tulemused seakasvatuses.

On leitud otstarbekohane sea tüüp ja selguft saamutatud
tasuuse küsimustes.

Agr. J. Beltar.

Eesti seakasvatuse keskikomitee sekretär.

Seitsme aasta eest alustatud seaituupa-
anduse töö ja seakasvatuse ümbertõõstam-
ine wälismaa turgude seisuohalt wõib
käsitleda Tallinna näitujel rahuldusega
oma saavutuste peale waadata.

Eht küll wälja weetatavate ligade arvo
sahenenud, jääb siiski tume, et neil õg tu-
gew referio sugumaterjali, mis wõib penta-
mata ligade arwu suurenemist tekitada.

Seitsme aasta eest alanud sea tüupa-
andus ihtis wälja peetoni etäporbile ja sel-
lelt seisuohast waliti la ligade materjal, mis
importeeriti Inglismaalt. Sellest impordist
ei hõhnenud oia sihtetur nõuetele, kus nõuti
pakkemat ja raswafemat liha, mille tõttu oia
seakasvatajatel kadus huwi puhlatwereliste
õuifigade vastu.

Sea parandamisele ajuti mõne aasta
eest, kus wälja praagiti kõi üleiliga luitwa
laadestitujega sead ja hiltsemale importibega
Kroobist ja Laanist waliti juba sobne sea-
tüüp, niipästi peetoni etäporbiks kui ka si-
turu rahulduseks.

Kõik Tallinna näitujel esinewad sead on
paremad lihtid.

Arwatawasti on põhjustanud juft wiit-
majel ajal juurt suguligade nõudmist õmes-
tunud seaitüübi walit.

Näitujel esinewast 50—60 seast, mis

ühes pörjastega annawad üle 130 efektpa-
ri, on eriti silmapaistwad tats luiti: — Oti-
ju Toomas (nimetirjas nr. 313) ja „Kõltsi
Saud“ (nimetirjas nr. 321).

Mitte palju maha nendest ei jää „Mistla
Mitu“ (nimetirjas nr. 300) ja „Päriwore
Witing“ (nimetirjas nr. 324).

Seakasvatuse edu oleneb tajumuse küsi-
musest; la jellel alal on palju selguft kätte
muretetud. Wõime näitujel hujalt näha
raamatupidamistalust, kus seakasvatuseks
mahutatud töö ja kapital on amud üle 20%.
See on saavutatud wäheste ehitustesje in-
westeeritud kapitali ja ligade otstarbekohase
toitmise tõttu.

Tajumuse tähtsamaks teguriks on pörja-
ste jurevus; on juudetud jeda alla wiia kuni
6%.

Näitujel wõime jällegi näha, kuidas kõi-
gis neis küsimustes on otsimise rada läinud
ja enam wähen digele teele wälja jõutud.

Seakasvatusele on raskesti tekitanud liig
suur kapitali mahutamise peetoni etäporbi juure-
nemist, millest ka põhjust arwab see tugew sea-
jugu, kelle ehitajad tänuwust Tallinna näitust
oma seakuiwibimijega ilustawad.

Saksa walituse toosolek wabas looduses.

Mõne päewa eest pahandajid alles terwet ilma suure wihmajänu. Kõik on jällegi majen-
daw tuumustajega üle Eestiga luitud. Saksa walitus peab küll tuumuse päraj istatugid riigis
kõikide alad pühade all.

Siiski Saksa walituse toosolek wabas õhus pühade all.

Ringlenn ümber Eesti.

Alajärvele lendama kümme sõjaväelennukit marš-
rullil Tallinna — Rakvere — Jõhvi — Tartu —
— Laatre — Tartu — Tallinna.

Esimesed lennuvälisilused aubindade peale.

4. septembril j. a. peeti algatusele
allumate lennuvälisele aubindade peale
lennumisele. Seejuures lennuvälisele
toetusele meile lennumisele ei olnud
võimalust. Esimesed lennumised olid
Tallinnast Jõhvi ja Jõhvist Tallinna.
Kõik lennumised olid sujuvad ja
lennukid olid täiesti korras. Esimesed
lennud olid sujuvad ja lennukid olid
täiesti korras. Esimesed lennumised
olid sujuvad ja lennukid olid täiesti
korras.

Weres ja Tartus. Jõhvi, Tartu ja Laatre
on waid märtepunktideks, kus lennukid
peavad üle lendama.
Kõik lennukid olid täiesti korras ja
lennud olid sujuvad. Esimesed lennumised
olid sujuvad ja lennukid olid täiesti
korras.

Kui Tallinnas kui ka Tartus on maan-
dumise punktideks publikute eraldi reiser-
eetud kohades võimaldatud lennukile jälgi-
mine. Sõjatele lennukid olid täiesti korras
ja lennud olid sujuvad. Esimesed lennumised
olid sujuvad ja lennukid olid täiesti
korras.

Tuli laastas Tartumaad.

Eulekahjud Matskivi, Uula, Kudina ja Härjanurme
waldades.

Uldine kahju ulatab miljonitesse.

31. augustil, kell 4 lõunal töötas Mats-
kivi waldas, Kõbe külas, Jõhannes Sa-
ra p u p ä r a t o l e w a s W a d i e t a l u d u e s
Kaelawere masinatarvitajate ühingu peetu-
majast. Wurrakal p u u d u s t o r r a l t j ä d e-
melepidu. Eedmed k o n d u s i d k u l e g a l i-
g i d a l o l e w a t e m a j a d e p o o l e, m i l l e t a g a j ä r j e l
h i i t t i s p o l e m a W a d i e t a l u l a u t, p o h u t i i n i
ja t a l l i s, m i s i h e t a t u l e a l a u t i d.

Soone põles maani maha, kuna tulle
jäid 4 figa, 1 waffas, 1000 puuda risti-
heinu, 125 puuda maheinu, 100 saelanda
ja 2500 puuda ruffiõgi. Soone oli k i n-
n i t a t u d k o h a l i s t w a l l a w a s t a t i k u l e s k i n-
n i t u s j e l l i s 1050 k r o o n i e s t, k u n a o m a n i k
o m a i l d i t k a h j u 5000 k r o o n i p e a l e h i n d a b.

Uhtajal põles ära sama talu õue peal
töötaw Kaelawere masinatarvitajate üh-
luse peetumajast, mis kinnitatuna oli ja
mille wäärtus ligemale 3000 krooni.
Wadiet talu hoonetelt pandis tul t u l e
t i l e S a m u e l T o r u m e r e h o o n e t e s e, k u s
ä r a p o l e s k a r j a l a u t ü h e s p o h u t i i n i j a e l u-
m a j a g a. S o o n e l o l i n u m u t i k i n n i t a t u d
k o h a l i s t w a l l a w a s t a t i k u l e s k i n n i t u s j e l-
l i s, k u d k i n n i t u s u m m a o n a l l e s j e l g u m a t.

Omanik hindab oma kahju 4000 kroonile.
Tõrnuvere hoonetelt pandis tul t u l e
o m a t o r d a e f a i K a t t m a n n j a A b a r e n k o
w i k i n d i k a l a d e k u w a t u s a h j u d e l e, m i s j a-
m u t i m a a n i m a h a p o l e s i d. W i m m a j e o n n e-
t u s e k a h j u u m m a o n a l l e s t e a d m a t.

Kuustutustöödelt wõltsid o m a M a t s k i w i,
K o l l a, K a l e p ä ä j a M i n a t u l e t o r j e ü h i n g u d
14 p r i t t i g a. T u l e t o r j e f u u t i s w a i d ä r a

hoida tule kandumist teistele ligidaleiswaa-
tele hoonetele.

Sama päewal põlesid ära Uula wal-
las, Peeter Reinholdil 9 k u h j a r u f f i-
pöhtu, kus umbes 6400 kilogrammi h i j a-
t u l t p e t t e t u d ö l g i h a w i n e s.

Tuli sai alguse kahjuannataja 7-aas-
t a t e p o j a t ä d i, k e s p o h u t u h j a d e w a h e l t u l e-
t i f f u d e g a m ä n g i n u d. O m a n i k h i n d a b o m a
k a h j u 160 k r o o n i l e.

Sama päewa õhtul, umbes kella 9 pai-
k u, p o l e s m a a n i m a h a K u d i n a w a l l a s,
M a a r j a - M a g d a l e n a k o g u d u s e p ä r a l t o l e w
r e h e l h o o n e ü h e s o p e t a j a K e n n m a n n i j a
t e l l e g i S i g i k o w i r u f f i o l e g e d e g a. K o g u
k a h j u u m b e s 2250 k r o o n i.

Tennmanni arwamise järele on hoo-
n e t a t u t u l t p o l e m a j ü i d a t u d.

Sõl w a s t u 1. s e p t e m b r i t p o l e s H ä r j a-
n u r m e w a l l a s K ä p p o t a l u e l u h o o n e ü h e s
r e h e l u s j e g a m a a n i m a h a.

Sisse põles 2 k o o r m a t a t r i, 10 k o o r-
m a t p ö h t u, 40 p u u d a r i s t i k h e i n a, 60 p u u-
d a l u h a g e i n a, 1 r e g i, 1 w a n k e r j a 3 l a m-
m a t. U h e l o r d n e m a j a j a ä r a p e l e n u d w a l-
l a s p a r a, m i s t u l e t e a h j u r i k s l a n g e s, o n
u m b e s 1200 k r o o n i w a d i t.

Kogu talu hooned ja wallaswara olid
k i n n i t a t u d „E e s t i A l o i d i s“ 6000 k r o o n i
e e f t. O m a n i k u s e l e t u s e j ä r e l e o n t u l i a l g u-
s e j a a m u d r e h e a h j u t.

2. s e p t e m b r i l p i d i k o n e s o l e w t a l u T a r-
t u s m u i g i l e t u l e m a J a k o b K o d a r i t u e r a w o l-
g a d e k a t t e k s 7500 k r o o n i e e f t, k u n a t a l u l
l a j u b w o i g a u m b e s 10.000 k r o o n i.

Professor Peeter Tõld suri.

Eile t. 144 juri Tartus täiskaspe pro-
fessor Peeter Tõld.
Kadunud pereliikmed — kolm tü-
tari ja abikaasa — on praegu ka täiskaspe
haiguse kallis.

Peeter Tõld sündis 30. juunil 1878. a.
Jõhwi kihelkonnas Põru küla kooliõpetaja
pojana. Oppis 1898—1906. a. Tartus
ajuteadust. Nooremates eluaastates töötas
ka mõne aasta ajakirjanuse põllul, hiljem
hirdus koolipõllule. Oli Tartu ülikooli
kuraatoriks ja hiljem professoriks kuni sur-
mani.

2412 põllumeest pata- wad 6238 tonni ruffi.

Näsi pakkumisi tuleb järgi
jauurde.

1. septembril oli ruffi pakkumise alal
majandusministeeriumile pöördumisteks,
jellele peale hakatavad wallawalikud aua-
duselehti ära kaatma. Esmaspäewal tuli
ministeeriumile ühekorraga 700 auaalust.
Pakkumiste kofumid andis hulga tööd.
Kui ametnikke ladas kilogramme ja pua-
dusi kofu. Esmaspäewa lõunaks oli ma-
jandusministeeriumist läbi käinud 2412
ruffimäägi auaalust, nendes oli ruffi aua-
määritud 12.512 tonniga, jellest pakutakse
riigile mää 6238 tonni ehk ümmargusest
50%. On arwata, et näidist peale ma-
n u b a u a l d u s t e h u l k u e e l g i r o f f e a r a n i t e-
m a k s, k u i g i f u u r e m a d p a k k u m i s e d t e h t i a l-
g u p o o l e l.

700 uut üliõpilast.

Tartu ülikooli h i s t o o r i a m i s e s o o m a w a l-
d u s t e w a s t u w o t m i s e k ä t t p ä e w l l ö p p e s e s-
m a s p ä e w a l, 1. s e p t e m b r i n.

Laupäewani oli soowiawaldusi tulnud
444 üli pooli; neist loyriwad astuda üh-
t a d u s t o n d a 9, õ i g u s t a d u s t o n d a — 79,
m a j a n d u s — 79, a r s t i k e a d u s — 59, r o h u
— 36, f i l o s o f i a — 72, m a t e m . l o o d u s t . —
38, l o o m a r s t i — 26, p o l l u m a j a n d u s — 46.
E n d i s t e ü l i õ p i l a s t e a s t u m u d u e s t i
ü l i k o o l i 15 i f t u t. S e e g a t o t t u 599 i f t u t,
k u i o l e t a d a, e t e s m a s p ä e w a j o o t u l t u l e b
w e e l j u u r e u m b e s 100 j o o w i a w a l d u s t, t o u-
j e h u t e ü l i õ p i l a s t e a r w t a n a w a u m b e s
700 p e a l e.

Täna Eesti ja Läti wäli- ministeite nõupidamine.

Täna, teisipäewal, on Riia mererannas
— Buldani j u w i t u s k o h a s, E e s t i j a L ä t i w ä-
l i m i n i s t r e j ö r j e f o r a l n e n o u p i d a m i n e,
m i l l e p ä e w a f o r a s E e s t i j a L ä t i w a h e l o r d a
p u t u t u w n i n g e e l s e i s t a r a h w a s t e l i d u
k ä t t o g u k o o s o k e f u l a r t u t e l e t u l e w a d j i t-
m u s e d. W ä l i m i n i s t r e n o u p i d a m i n e k e-
t a b, n a g u n ä i d j e l g u b, i h e p ä e w a.

E e s t i w ä l i m i n i s t r e R a t t i k a j u s k o o s
w ä l i m i n i s t r e u m i h i r o o j u h a t a j a R i t o t a-
r i g a R i i a t e e f o n n a l e e s m a s p ä e w a o h t u s e
k i r r o n g i g a. T a g a j i j o u a b w ä l i m i n i s t r e
t o l m a p ä e w a h o m m i t u l.

Wõlloodang augusti kuus wähenenud.

Minewa aasta augustis läks
wälgamaale 38.304 tünni, tänawu
augustis 36.006 tünni.

Wälgawetama woi hulk on tänawu kah-
juks kahwemas. Augustis wõeti saadeti Ee-
stist wäljamaale Tallinna kontrollima-
ma faub 36.006 tünni ehk 1.829.104 figa,
jellest toobangust läks Saikamaale 20.465
tünni ja Inglismaale 15.131 tünni. Ing-
lismaale saadetama woi hulk mõõbunud
aastaga wõrreldes on wähenenud. Mõõ-
bunud aasta augustis oli aga woi toobang
üle 2000 tünni fuurem, nimelt 38.304 tünni.
Sellest läks Saikamaale 17.824 tünni ja
Inglismaale 20.467 tünni.

Enesetapja Kiwi jaamas congi all.

Eile kell 12 päewal jäi Kiwi jaamas
rongi alla teegi meesrühmas, kes raskete
wigaustega toimetati Tallinna lestaige-
majja. Siin arwati, et elurajamise lootusi
on olemas.

Kongiuhki seletuse järele wajanud mees
end ise rongi lähenedes selle raskete alla.
Kuna läheda maa tõttu pidurdamine enam
ei aidanud, jättis rong mehele peale.

Enesetapja on Konjeni passiga elu-
wenelane Dimitri Kusmin, 35 a.
wana, kes olnud Tartu wallas kraawitöö-
del, kuid wiimisel ajal oli töötu.

3 hobust congi all.

Eile õjel kella poole 2 ajal jäi Saap-
jolu jaama läheduses mõõdajõttwa kauba-
rongi ette korraga kolm lahtist hobust, kes
karjamaalt olid raudteeliinile ära ehtinud.
Iis hobuse sai kofe furma. Teise hobuse
põistas wõdur raudtee kõrwal kraabi. Rao-
maarski korraldusel ja omaniku nõusolekul
jurmalt se hobune hiljem naagu kolmassti,
kes oli saanud raski haawa reide. Wiimase
hobuse raiwimine olets tulnud rohkem mäs-
ma kui loom ise wäärt oli.

Gobuste omanikud olid Saapjalu elani-
tud Gustaw Kalep, Alek. Ront ja Joh.
Arvi. Ennetuses on jüüdi karjane, kes
hobused oli jätanud omapead.

Tundmata naisterahwa laip metsas.

Pähklikorjaja õudne leid Haapsalu lähedal.

Sucnukeha kōdunemas.

Pähapäewal läks Ungu ajumil J.
Schmuul meha pähkleid õstima, wõttes
kaasa kōra. Viitades pōssastikus, wõis
koer J. Schmuul pähklatihutusse, milles
awanes temale kōjutaw pilt: pōssaste wa-
hel lebas pool-ärakōdunenud naisterahwa
laip.

J. Schmuul teatas leiut poliseile.
Õstetōhe jōitid Haapsalust kōrale krimi-
naalkomisjar ihes kōnstaablitega ja maa-
arsti kōstetōitaja dr. Guseldt.

Selgus, et pähklatihut, milles aju-
s laip, on umbes pool kilomeetrit Ungu los-
sist raudtee ihis, Kōhutiwa poole (4 km.
Haapsalust) ja umbes 100—150 mtr. raud-
teest mere pool.

Laip lebas jōitli ajendis pōlega parema-
le poole wõstu maad. Kōrwol f i b a r, k a s-
k u r a t t, „b r o w n i n g“ i s t e e m i l i n e r e w o l w e r
k o l. 6,35 j a k i t o t t j a l g e w a h e l.

Paremas lōes leidusid kōs kōltsōr-

muft — iis usjijuline ja teine k i t a s —
p r i t j a n b i g a. S u u s 1 k u l d h a m m a s. S e l-
j a s h a l l m a n e l, m u f t k e i t j a j a l a s m u s t a b
k i n g a d. T e m a i f t u s k e d a g i ä r a e i t u n t u d,
k u n a a r s t i a r w a m i s e j ä r e l e o n l a i p 1 1/2—2
k u u d l e b a n u d k i r j e l d a t u d o l e t u s j a j e e g a
n ä g u t ä i e s t i m u s t a k s m u u t u n u d j a l i h a
o f a t l u n d e l t m a h a l a n g e n u d. R ä h m a l j ä-
r e l w a t u f e l l e i t i l a i b a j u r e t 2 k i r j a, m i s
p ä h n d a t u d t e l l e g i e E l m a r i t e.

Kirjad on kirjutatud p i t t i t i g a k a u n i s
a r e n u s e l k ä r j i k a g a.

Ih e s n e i t n o o m i t o t t e E l m a r i t, e t j e l l e
k o w a j i d a p o l e j ä r g i a n n u b, j a t e i s e t ä h e n-
d a t a t t e: „M i n a p o l e f i t i l m a l a p s, m i n u
h a u d e i t o h i t e l l e g i t e a t a w a s j a a d a“ j n e.

Kõhmal pool meeletōhal wōib m ä r-
g a t a k u l i l p a a m a.

K r w a t a t t e, e t s i n o n t e g e m i s t e n e j e t a p-
m i s e g a r o m a n t i l i s t e l p o h j u s t e l. A s j a u r i-
t a t t e.

Warsjawi konverents lõppes Osawõtjad sõitsid ringreisile.

Euroopa tarmitagu kõigepealt oma wilja.—Wiljaladude
wõrgu asutamine tarmitik.—Rahanduskomisjon hakkab
arutama põllumajanduskrediiti küsimust. — Järgmine
konverents peetakse 1931. a.

W a r s j a w i, 31. a u g u s t i l. W a r s j a w i
r a h m u s w a h e l i n e p o l l u m a j a n d u s e k o n w e r e n s
lõppes laupäewa õhtul. P ä r a j i r e s o l u t s i o o-
n i d e w a s t u w o t m i s t p i d a s k o n w e r e n t s i e p i-
m e e s P o o l a p o l l u t o o m i n i s t r e J a n t a P o l-
c y n s k i k o n e, m i l l e s k o n s t a t e e r i s, e t k o n w e-
r e n t s o n k a t a n u d ü h e m e e l d e p o s i t i i w-
s e i d t u l e n u s t.

Delegatsioonide nimel tänas Ruemeenia
k a u b a n d u s m i n i s t r e M a d g e a r u s o j a k t P o o-
l a w a l i t s u t k o n w e r e n t s i a l g a t u s e e s t.

P o o l a p o l l u t o o m i n i s t r e J a n t a P o l c y n s-
k i a n d i s d e l e g a t s i o o n i d e k i t m e t e l e „P o l o n i a
R e s t i t u t a“ a u m ä r g i d. W a b a r i g i p r e s i d e n t
M o s c i e t a n d i s p i d u s j o g i k o n w e r e n t s i t o u-
w o t j a t e a u t s. P i d u s j o g i l e j ä r g n e s r a u t.

P ä h p ä e w a h o m m i t u l j o i t i d k o n w e r e n t s i t
o m a n d i s d r i n g r e i s i l e l ä b i P o o l a. R i n g r e i s
k e t a b n e l i p ä e w a.

W a r s j a w i r a h m u s w a h e l i n e a g r a a r k o n-
w e r e n t s w o t t i s w a s t u m a u j a s j ä r g n i f e d
r e s o l u t s i o o n i d, m i s e s t a t a t t e a s j a o m a s t e l e
w a l i t s u t e l e:

K o n w e r e n t s i t e s i n d a t u d r i i g i d p a n e w a d
e t t e u r i d a a b i n u s i d p o l l u m a j a n d u s e j a a-
d u s t e w ä l j a m e o r e o r g a n i s e e r i m i s e k s j e s m o t-
t e s, e t k o s t a t a d a w ä l j a m e d u t u r g u d e n o u-
t e g a. R i i g i d, k e l l e w ä l j a m e o m e h a n i s m p o l-
l u s j a a d u s t e a l a l o n ü h e l j u g a n e, p e a f i d j o l-
m i m a e n d i w a h e l k a h e p o o l e i d w o i m i t m e-
p o o l e i d k o f t u l e p p e i d p o l l u m a j a n d u s e j a a-
d u s t e w ä l j a m e o a s j u s. E t l u u a o r g a n i s a-
t s i o o n i f u u r e s u l a t u s e s,

o n t a r w i s a m a d a w i l j a l a d n d e w o r t e, m i s
w a s t a f i d m a a d e n o u t e l e.

E d a j o n t a r w i s l u u a r a h a n d u s l i k o r-
g a n i s a t s i o o n w i l j a t a u b a n d u s e t a r w i d u s t e
r a h u d a m i s e k s. E r i t i o n t a r w i s w o i m a l-
d a d a e e f t e d i t t i d e j a a m i s t p o l l u s j a a d u s t e p e-
a l e j a l u u a o r g a n i s a t s i o o n i, m i s k i n d u s t a s
w i l j a m i i g i p o l i t i k a ü h t l u s t i g a m a a k o h t a.

K o n w e r e n t s f o o m i t a b w a s t a w a o r g a n i-
s a t s i o o n i l o o m i s t
p o l l u m a j a n d u s e j a a d u s t e w ä l j a m e o a h t u s-
t a m i s e k s

ja k e n t r a l i s e e r i m i s e k s n e i s r i i t i d e s, k u s n i i-
j u g u t o r g a n i s a t s i o o n i w e e l e i o l e.

K o n w e r e n t s i t e s i n d a t u d r i i g i d p e a f i d
p a r a j a l f i l m a p i l g i t e p i n e m a r a h w a s t e l i d u l e
ü h i s t e e t t e p a n e f u t e g a r a h m u s w a h e l i s e k o n-
w e n s i o o n i j o l m i m i s e k s

e t t e f o s t e j a k a n d s e w ä l j a m e o p r e e m i a t e
k a o m i s t e k o h j.

p o l l u m a j a n d u s e j a a d u s t e l. T e h n i l i n e e r i-
k o m i s j o n p e a b w o i m a l i k u l t p e a k o f t u t u l e.

Rekord-päew Tallinna põl- lumajanduslistel näitustel.

P ä h p ä e w a l k ä s n ä i t u s e l 43.827 w a t a j a t.

K ä i n u d p ä h p ä e w a l T a l l i n n a p o l l u m a j a n-
d u s l i s t e l n ä i t u s t e l k u j u m e s w a t a j a t e a r w u
p o o l e f t r e f o r d - p ä e w a t. N ä i t u s t k i l l a s t a s
43.827 w a t a j a t, n e n d e s t 39.077 m a h u l i s t e
p i l e t i t e g a j a 4750 m i t m e s u g a s t e k a a r t i d e g a
j a p r i i p ä ä s t ä h t e d e g a.

K o l m e l e s i m e l n ä i t u s e p ä e w a l u l a t a b
w a t a m a s t ä j a t e l i i d a r w 70.957 p e a l e.

E s m a s p ä e w a l o l i w o i m a l d a t u d w e e l
m a d a j i s t e p ä ä s k o. h i p i l a s t e l e j a k a i t t e w a d e-
l a s t e l e, m i s w a t a m a s t ä j a t e a r w u k i n d u-
m a l t i s t i m a j a a b. I r n a t i, e t e s m a s p ä e w a l
t u l e b w ä h e m a k t 4000—5000 w a t a j a t. N i i
l a u f t e s n ä i t u f e l l a j a t e a r w t a n a w a u m b e s
75.000 p e a l. R a h j u s t k i p p u s e s m a s p ä e-
w a l i l m w i l u m a l e j a k a h a n d a s w a t a j a t e
a r w u.

Näitus lõppes eile kell 6 õht.

N ä i t u s e w i i m a n e p ä e w a l a l g a s h o m m i t u l
w i h m a g a. S i l e m p a i s t i s t a n a t u t e p ä l-
l e f t, k u i d t a d u s p e a g i p i l u k o e r i t a h a. S i p u-
t a s a j u t i w i h m a. S i m o l i t u l n e. M e r i
l a i n e t a s t u g e w a l t.

E s m a s p ä e w o l i p e a m i s t e l e s t u r j o o n i d e
p ä e w. W i t t a d e a d e l i f t u d e n a k i l l u l d p l a t i

m a e t t e p a n e f u t e e t t e w a m i s t a m i s e k s j a k o n-
w e n s i o o n i k o n a w ä l j a t o o t a m i s e k s. P o o l a
w a l i t s u t p a l a t a t t e k o g u d a m a t e r j a l e j a
w a l i n i s t a d a k o n w e n s i o o n i e e k t a w a w e e l e n e
k o m i s j o n i k o f t u f u t u m i t.

K o n w e r e n t s i t e s i n d a t u d r i i g i d

a s u t a w a d w i i u w i t a m a t a t e h n i l i s e r a h a n d u s-
k o m i s j o n i,

k e s t u l e b e n n e 10. n o w e m b r i t 1930 W a r s-
j a w i s k o f t u, e t w ä l j a t o o t a d a ü h t l a s t e m ä-
r u s t e t a w a p o l l u m a j a n d u s l i t t u d e k r e d i i t i d e
k o h t a.

K o n w e r e n t s, l ä b i k a a l u d e s w a l i t s u t e
w a s t u s e l r a h w a s t e l i d u p o o l t e s t a t u d k i t-
m i s t i f u l e, k o n s t a t e e r i s, e t m o n e d m a a d o n
j e l l e p o o l t, e t

E u r o o p a p o l l u s j a a

**A.-S.
A. Einpauli
kanamunade**

vastuvõtmise punkt
on avatud

Päides, Pärnu u. 8
turu ligi.

Ostame kanakasvatäjatelt
ja files ostjateil värsked
kanamune makstes kõige
kõrgeimat päevahinda.